

Informatie voor de raad

Onderwerp	-	Kinderdagopvang en zorgboerderijen bij een agrarisch bedrijf
Portefeuillehouder	-	A. Schuurman (wethouder)
Eenheid	-	Ruimtelijke Ontwikkeling
Contactpersoon	-	M.J Gorter, MSc
Contactgegevens	-	m.gorter@dalfsen.nl
Openbaarheid	-	Openbaar

Behandeld in collegevergadering van
Behandeling in raadsvergadering van

8 december 2020
25 januari 2021

Kernboodschap:

Het college van B&W stelt u voor kennis te nemen van:

De wijziging van de werkwijze voor het starten van een kinderdagopvang (groter dan 6 kinderen) of een zorgboerderij bij een agrarisch bedrijf.

Toelichting:

Nevenactiviteiten bij een agrarisch bedrijf worden vanuit het bestemmingsplan gestimuleerd om zo een meer economisch duurzame toekomst voor een agrariër te kunnen bieden. Veel nevenactiviteiten zijn met een omgevingsvergunning te realiseren. Echter, per nevenactiviteit moet altijd gekeken worden of het geen negatieve ruimtelijke effecten heeft, denk aan verkeersintensiteiten, parkeren, landschappelijke inpassing, e.d. Een steeds belangrijker thema hierbij is ook gezondheid. In het kader hiervan is voor de nevenactiviteiten kinderdagopvang en zorgboerderijen advies gevraagd bij de GGD over hoe om te gaan met deze nevenactiviteiten op agrarische bedrijven. Zie bijlage 1 voor het volledige advies. Hieruit blijkt bijvoorbeeld dat deze activiteiten vanuit het gezondheidsoogpunt niet wenselijk zijn op of in de nabijheid van geitenhouderijen. Bij andersoortige agrarische bedrijven moet de wenselijkheid van de activiteiten per type bedrijf en de type bedrijven in de omgeving worden beoordeeld.

Er is geconstateerd dat het starten van een kinderdagopvang en een zorgboerderij op een agrarisch bedrijf op dit moment bij recht is toegestaan. Anders gezegd: er is geen vergunning nodig om dit te starten wat betekende dat er ook geen afweging plaatsvond voordat deze activiteiten gestart werden en dat op elk agrarisch bedrijf deze activiteiten gestart konden worden. In de praktijk bleek dat het prettig was om een afweging te kunnen maken, om te voorkomen dat de nevenactiviteit te groot werd en overlast ging veroorzaken. Daarbij was er onduidelijkheid over welke gebouwen hiervoor gebruikt mochten worden en voor hoeveel kinderen er maximaal kinderdagopvang geboden mocht worden. Nu uit onderzoek steeds meer duidelijk wordt over de gezondheidseffecten voor kwetsbare groepen (denk aan chronisch zieken, ouderen van 70+ en kinderen van 0 tot 4 jaar oud) wanneer zij langdurig in de nabijheid van vele of op agrarische bedrijven verblijven, heeft het college besloten om kinderdagopvangen (groter dan 6 kinderen) en zorgboerderijen niet langer bij recht toe te staan.

In het 7e verzamelplan wordt daarom opgenomen dat een middelgroot kinderdagopvang die opvang biedt voor 6 tot 30 kinderen en zorgboerderijen enkel met een vergunning te realiseren zijn bij een agrarisch bedrijf. Het wordt dan nog steeds mogelijk om deze activiteiten te starten, mits er wordt voldaan aan enkele voorwaarden. Op deze manier is er aan de voorkant een afweging te maken over de wenselijkheid van de betreffende nevenactiviteiten op het betreffende bedrijf. Bij het verlenen van een omgevingsvergunning worden dan de volgende zaken specifiek voor deze nevenactiviteiten als voorwaarde gesteld:

- uit een bedrijfsplan moet blijken dat er te allen tijde sprake blijft van een nevenfunctie van het agrarisch bedrijf;
- er op een geitenhouderij of binnen een straal van 1 km van geitenhouderijen geen kinderopvang mag worden gerealiseerd;
- op een varkens- of pluimveehouderij of binnen 250 meter ervan wordt in overleg met de GGD beoordeeld of de gezondheid voldoende wordt beschermd;
- er één erftoegang aanwezig mag zijn, van waaruit er een aparte ingang voor de kinderopvang wordt

gerealiseerd, afgescheiden van het agrarisch bedrijf.

Algemene voorwaarden voor het verlenen van een vergunning voor een nevenactiviteiten, zoals het uitvoeren van de activiteiten binnen bestaande bebouwing, landschappelijke inpassing, parkeren op eigen perceel, milieutechnische uitvoerbaarheid aantonen, e.d. gelden uiteraard ook voor de nevenactiviteiten middelgrote kinderdagopvang en zorgboerderij.

Een kinderdagopvang tot 6 kinderen, wat vergelijkbaar is met gastouderopvang, is nog wel bij recht toe gestaan. Bovenstaande is verwerkt in artikel 3 'Agrarisch' en artikel 5 'Agrarisch met waarden' van het bestemmingsplan Buitengebied (7e verzamelplan). Zie bijlage 2 voor de precieze teksten van de betreffende artikelen in de regels.

Vervolg:

Het ontwerp bestemmingsplan 7e verzamelplan met de nieuwe regels ligt gedurende 6 weken ter inzage. Tijdens deze periode kan eenieder een zienswijze indienen. Hierna is het aan u als raad om het bestemmingsplan met bijbehorende regels vast te stellen.

Bijlagen:

1. Advies van de GGD
2. Nieuwe regels in het 7e verzamelplan

Burgemeester en wethouders van de gemeente Dalfsen,

de burgemeester
drs. E. van Lente

de adjunct-gemeentesecretaris
H.J. van der Woude

BIJLAGE 1: ADVIES VAN DE GGD

GGD-advies

Het GGD-advies is in onderstaande schema kort samengevat. Onder zorgfunctie verstaan we alle vormen van 24-uurs opvang, opvang van kinderen 0-4 jaar, en zorg voor chronisch zieken (longziekten, hart- en vaatziekten en diabetes mellitus) en ouderen (>70 jaar).

Een zorgfunctie op een geitenhouderij raden wij af, mede vanwege de jurisprudentie. Bij varkens en pluimvee gaat het vooral om de eventuele blootstelling aan endotoxinen (naast geur natuurlijk, maar dat laatste kunnen ouders/familie zelf ook beoordelen en in de overweging betrekken). Indien het endotoxinegehalte lager is dan 30 EU/m³ (**inclusief de bijdrage van het eigen bedrijf**) is er geen bezwaar tegen een zorgfunctie. Is de concentratie hoger, dan geldt het voorzorgprincipe: d.w.z. bij voorkeur niet doen, of tenminste de betrokkenen (ouders, familie) actief voorlichten over de eventuele risico's (die staan samengevat bij "achtergronden en overwegingen").

Tabel GGD-advies over zorgboerderijen en bescherming gezondheid van cliënten.

	Afstand tot zorgboerderij				
	minder dan 250 m	meer dan 250 m	minder dan 1000 m	tussen 1 en 2 km	meer dan 2 km
Zorgfunctie op:	<i>rundveehouderij</i>	<i>varkens- of pluimveehouderij</i>		<i>geitenhouderij</i>	
<i>rundveehouderij</i>		mits <30 EU/m ³			
<i>varkenshouderij</i>	mits <30 EU/m ³	mits <30 EU/m ³	mits <30 EU/m ³		mits <30 EU/m ³
<i>pluimveehouderij</i>	mits <30 EU/m ³	mits <30 EU/m ³	mits <30 EU/m ³		mits <30 EU/m ³
<i>geitenhouderij</i>					

Groen: oké;

Oranje=voorzorg toepassen, d.w.z. bij voorkeur niet doen of tenminste de betrokkenen (ouders/familie) actief voorlichten over de risico's, tenzij de totale (incl. het eigen bedrijf) endotoxineconcentratie lager is van 30 EU/m³ dan is er geen bezwaar

Rood: niet doen

Toelichting op tabel: De eerste kolom geeft het type veehouderij waarop de zorgfunctie gestalte krijgt. Horizontaal (derde regel in tabel) staan de veehouderijen die op enige afstand (tweede regel) van de zorgboerderij staan. Bijvoorbeeld: een varkenshouderij wil een kdv beginnen. Hier zou je in elk geval willen weten hoeveel endotoxinen er ter plaatse van de opvang in de lucht zit (**ook van het eigen bedrijf**). Als dat onbekend is, dan geldt altijd het voorzorgprincipe. Bij een zorgfunctie op een

varkens- of pluimveebedrijf met een geitenhouderij tussen 1 en 2 km geldt altijd het voorzorgprincipe vanwege de geitenhouderij. **Daarnaast geldt tevens de eis t.a.v. de endotoxinen.** Wordt het kdv op een rundveehouderij gepland en er zit op minder dan 250 m een varkens- of pluimveebedrijf, dan geldt ook hier het criterium van de endotoxinen. Is de afstand groter dan 250m dan weten we dat de endotoxineconcentratie vrijwel altijd op achtergrondniveau ligt, zijn berekeningen niet nodig en is de zorgfunctie acceptabel.

Aanvullend geldt voor alle type bedrijven met een zorgfunctie dat hygiënemaatregelen op het bedrijf zelf altijd noodzakelijk zijn. (maar dat zit ook al in jullie voorstel.)

Achtergronden en overwegingen

De VGO onderzoeken betreffen (deels statistische) verbanden tussen **het wonen** binnen een bepaalde afstand van bepaalde typen veehouderijen en het **verhoogd risico** op het optreden van luchtwegaandoeningen. Er is nog geen onderzoek gedaan naar het optreden van dergelijke verhoogde risico's bij meer kortdurend verblijf (dagopvang). De vragen in jouw email hebben betrekking op zorgfuncties op een boerderij. Daarbij is in de eerste plaats de aard van deze zorgfuncties van belang: in hoeverre is dat vergelijkbaar is met het begrip "wonen". Gaat het bijvoorbeeld om de opvang van jonge kinderen of mensen met dementie die *ook op de boerderij blijven slapen (zgn. 24 u opvang)*, dan zou je dat gelijk kunnen stellen met "wonen". Als dat zo is, zijn de onderzoeksresultaten van VGO meer direct van toepassing. Voor opvang van kortere duur adviseert de GGD om het **voorzorgprincipe** toe te passen bij **extra kwetsbare groepen** (0-4 j en > 70 j en chronisch zieken). Daarbij is van belang dat longontsteking bij jonge kinderen (0-4 j) en ouderen (70 j en ouder) een **ernstiger beloop** heeft dan bij tussenliggende leeftijdscategorieën.

Kort samengevat zijn binnen het VGO-onderzoek de volgende verbanden gevonden tussen wonen in de nabijheid van veehouderijen:

- Verhoogde kans op longontsteking binnen een afstand van 2 km van een **geitenhouderij**. Bij een afstand van minder dan 500 m is het extra risico 70%, op 1000m is dat risico 20% verhoogd
- Verhoogde kans op **acute** luchtwegklachten (hoesten, benauwdheid) binnen 250 m van **varkens- en pluimveebedrijven** als gevolg van verhoogde concentraties endotoxinen; hiervoor wordt als grenswaarde een concentratie van 30 EU/m³ gehanteerd. Langdurige blootstelling aan endotoxines kan aanleiding zijn tot het ontstaan van chronische bronchitis en een verminderde longfunctie
- Afname longfunctie bij meer dan 15 veehouderijbedrijven binnen een straal van 1 km vanaf de woning

Bij de overwegingen kan betrokken worden dat opvang op een boerderij ook voordelen voor de gezondheid meebrengt, zoals meer bewegen en meer buiten zijn.

Aanvullende opmerkingen

Verder heb ik nog gevraagd bij ons team Toezicht naar de definitie van "kleinschalig". Kleinschalige opvang tot en met 6 kinderen is gastouderopvang. Kinderdagopvang organisaties zijn altijd groter, anders niet rendabel. Zowel vanuit het team Toezicht als vanuit ons team is de schaalgrootte niet zo van belang.

Adviseur Milieu en Gezondheid

Team Milieu&Gezondheid van GGD IJsselland en GGD Twente

BIJLAGE 2: NIEUWE REGELS IN HET 7E VERZAMELPLAN

Nieuwe begrippen

1.56 gastouderopvang

kinderopvang waarbij de opvang plaatsvindt op het woonadres van de gastouder binnen een bedrijfswoning of woning, met dien verstande dat op dit adres niet meer dan een voorziening voor gastouderopvang is gevestigd, bestaande uit de gelijktijdige opvang van ten hoogste zes kinderen, en verder zoals bepaald in de Wet Kinderopvang;

1.72 kleinschalige kinderdagopvang:

het bedrijfsmatig of anders dan om niet verzorgen, opvoeden en bijdragen aan de ontwikkeling van kinderen tot de eerste dag van de maand waarop het voortgezet onderwijs voor die kinderen begint, bestaande uit de gelijktijdige opvang van ten hoogste zes kinderen, waaronder begrepen gastouderopvang en kleinschalig peuterspeelzaalwerk.

1.83 middelgrote kinderdagopvang

het bedrijfsmatig of anders dan om niet verzorgen, opvoeden en bijdragen aan de ontwikkeling van kinderen tot de eerste dag van de maand waarop het voortgezet onderwijs voor die kinderen begint, bestaande uit de gelijktijdige opvang van tussen de zes en dertig kinderen, waaronder begrepen kleinschalig peuterspeelzaalwerk.

Bestemmingsregels

Waarbij **groen** en **deergehaald**: oude regels, wordt verwijderd.

Waarbij **geel**: nieuw toegevoegde regels.

Als voorbeeld wordt hierbij artikel 3 'Agrarisch' gegeven. In artikel 5 'Agrarisch met waarden' is dit op dezelfde manier verwerkt.

Artikel 3 Agrarisch

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Agrarisch' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

- q. **zorgboerderijen, kleinschalige voorzieningen voor kinderopvang; kleinschalige kinderdagopvang;**

3.5 Specifieke gebruiksregels

3.5.1 Strijdig gebruik

Tot een met de bestemming strijdig gebruik wordt in ieder geval gerekend:

- k. het gebruiken van agrarische bedrijfsgebouwen voor zorgboerderijen en voorzieningen voor kinderdagopvang, groter dan een kleinschalige kinderdagopvang.**

3.6 Afwijken van de gebruiksregels

3.6.3 Afwijken ten behoeve van nevenfuncties

Het bevoegd gezag kan bij een omgevingsvergunning afwijken van het bepaalde in **lid 3.1 en 3.5.1** voor het toestaan van één of meer nevenfuncties, waarbij:

- a. de nevenfunctie dient plaats te vinden binnen de bestaande bebouwing;
- b. in afwijking van het bepaalde onder a geldt dat bij nieuwbouw voor agrarisch aanverwante nevenfunctie ten hoogste 850 m² is toegestaan, met dien verstande dat de nieuwbouw niet meer dan 30% van de totale bebouwing mag uitmaken en dat aangetoond dient te worden dat voor deze nevenactiviteit de bestaande bebouwing niet geschikt is en dat de uitbreiding noodzakelijk is. De uitbreiding dient binnen het bouwperceel plaats te vinden.

- c. de omgevingsvergunning vergezeld moet gaan van een erfinrichtingsplan voor een goede landschappelijke inpassing en een goede ruimtelijke kwaliteitsverhouding tot de bebouwing en de nevenfunctie;
- d. de milieutechnische uitvoerbaarheid en toelaatbaarheid wordt aangetoond;
- e. de bestaande bedrijfsvoering en ontwikkelingsmogelijkheden van omliggende (agrarische)bedrijven niet onevenredig mogen worden beperkt;
- f. buitenopslag voor de nevenfunctie niet is toegestaan;
- g. de publieks- en/of verkeersaantrekkende werking van nevenfuncties niet onevenredig groot dient te zijn en de bestaande infrastructuur berekend is op de nieuwe activiteit;
- h. parkeren binnen het bouwperceel plaats **te** vindt;
- i. de agrarische uitstraling van de bedrijfsgebouwen en het erf behouden dient te worden en waar mogelijk te worden versterkt;
- j. de oppervlakte aan gebouwen dat in gebruik is voor de nevenactiviteiten mag maximaal 50% van het totale oppervlakte aan gebouwen zijn met een maximum van 850 m²;
- k. lid 3.5.1 **onder k** onder voorwaarden wordt toegestaan dat in bestaande bedrijfsgebouwen (middelgrote) voorzieningen voor kinderdagopvang of zorgboerderijen worden gerealiseerd waarbij tevens geldt dat:
 - 1. uit een bedrijfsplan moet blijken dat er te allen tijde sprake blijft van een nevenfunctie van het agrarisch bedrijf;
 - 2. er op een geitenhouderij of binnen een straal van 1 km van geitenhouderijen geen kinderopvang mag worden gerealiseerd;
 - 3. op een varkens- of pluimveehouderij of binnen 250 meter ervan wordt in overleg met de GGD beoordeeld of de gezondheid voldoende wordt beschermd;
 - 4. er één erftoegang aanwezig mag zijn, van waaruit er een aparte ingang voor de kinderopvang wordt gerealiseerd, afgescheiden van het agrarisch bedrijf.